REZOLUȚIA (UE) 2024/2365 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 11 aprilie 2024

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru un hidrogen curat aferent exercițiului financiar 2022

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru un hidrogen curat aferent exercițiului financiar 2022,

— având în vedere articolul 100 și anexa V din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0089/2024),

A. întrucât întreprinderea comună pentru un hidrogen curat (denumită în continuare „întreprinderea comună Clean H2"), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în noiembrie 2021 pentru perioada care se încheie la 31 decembrie 2031 în cadrul programului Orizont Europa prin Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului ([1]); întrucât întreprinderea comună Clean H2 a înlocuit și a succedat inițiativei tehnologice comună „Pile de combustie și hidrogen" (denumită în continuare „întreprinderea comună PCH"), care a fost înființată pentru perioada până la 31 decembrie 2017 în mai 2008 în cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare prin Regulamentul (CE) nr. 521/2008 al Consiliului ([2]) și prelungită în mai 2014 în cadrul programului Orizont 2020 pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2024 prin Regulamentul (UE) nr. 559/2014 al Consiliului ([3]) („întreprinderea comună PCH 2");

B. întrucât întreprinderea comună Clean H2 este un parteneriat public-privat în domeniul cercetării și inovării în sectorul tehnologiei pe bază de hidrogen și al tehnologiei pilelor de combustie; întrucât membrii săi fondatori sunt Uniunea, reprezentată de Comisie, asociația industrială (Hydrogen Europe) și asociația științifică (Hydrogen Europe Research);

C. întrucât, pentru a spori transparența, întreprinderea comună Clean H2 ar trebui să prezinte în conturile sale anuale informații relevante privind contribuțiile membrilor la nivel de program; întrucât, pentru fiecare program în cadrul căruia își desfășoară activitatea, întreprinderea comună Clean H2 ar trebui să prezinte, per categorie de membri și până la sfârșitul exercițiului, toate informațiile relevante, inclusiv obiectivele privind contribuția stabilite prin lege pentru programul respectiv, volumul contribuțiilor primite și volumul angajamentelor juridice asumate; sugerează ca întreprinderea comună Clean H2 să își îmbunătățească în continuare transparența;

Gestiunea bugetară și financiară

1. observă că raportul Curții de Conturi privind conturile anuale ale întreprinderii comune Clean H2 („raportul Curții") constată că conturile anuale aferente exercițiului financiar 2022 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a întreprinderii comune H2 la 31 decembrie 2022, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei; constată totodată din raportul Curții că operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;

2. salută rolul întreprinderii comune Clean H2 în sprijinirea activităților de cercetare și inovare în domeniul tehnologiilor pe bază de hidrogen în Europa;

3. constată că bugetul disponibil pentru 2022 ([4]) în credite de angajament ([5]) a fost de 314,3 milioane EUR (față de 15,8 milioane EUR în 2021), din care 305,8 milioane EUR pentru activități operaționale și 8 milioane EUR pentru cheltuieli administrative, iar în credite de plată ([6]) 118,3 milioane EUR (față de 56,2 milioane EUR în 2021), din care 109,7 milioane EUR pentru activități operaționale și 8,1 milioane EUR pentru cheltuieli administrative;

([1]) Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului din 19 noiembrie 2021 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 219/2007, (UE) nr. 557/2014, (UE) nr. 558/2014, (UE) nr. 559/2014, (UE) nr. 560/2014, (UE) nr. 561/2014 și (UE) nr. 642/2014 (JO L 427, 30.11.2021, p. 17).

([2]) Regulamentul (CE) nr. 521/2008 al Consiliului din 30 mai 2008 de înființare a întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen" (JO L 153, 12.6.2008, p. 1).

([3]) Regulamentul (UE) nr. 559/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune „Pile de combustie și hidrogen 2" (JO L 169, 7.6.2014, p. 108).

([4]) Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care întreprinderea comună Clean H2 le-a reînscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate și realocări către exercițiul următor.

([5]) Creditele de angajament votate au fost de 8,4 milioane EUR, modificate ulterior pentru a include creșterea veniturilor și a cheltuielilor legate de noul program din cadrul programului Orizont Europa și creditele neutilizate din anii anteriori.

([6]) Creditele de plată votate au fost de 53,2 milioane EUR, iar amendamentul a majorat suma, ca urmare a noului program și pentru a acoperi cererea de propuneri planificată lansată în 2022, menită să pună în aplicare SRIA.

4. constată că mărimea bugetului întreprinderii comune Clean H2 variază, depinzând în mare măsură de faza în care se află executarea programelor multianuale de cercetare și inovare pe care le implementează; ia act de faptul că, în 2022, întreprinderea comună Clean H2 a început punerea în aplicare a programului Orizont Europa și că, prin urmare, bugetul pentru 2022 include bugetul de angajamente pentru primele cereri de propuneri din cadrul programului Orizont Europa planificate pentru 2022, precum și bugetul de plăți pentru plățile de prefinanțare aferente;

5. ia act de faptul că Curtea de Conturi („Curtea”) consideră că informațiile privind contribuția membrilor la nivel de program sunt insuficiente; salută angajamentul întreprinderii comune Clean H2 de a aborda această problemă;

6. constată că, în conturile anuale pentru 2022 ale întreprinderii comune Clean H2, valorile contribuțiilor recunoscute pentru fiecare categorie de membri (UE și membrii privați) diferă semnificativ unele de altele; constată că acest lucru se explică prin faptul că contribuțiile în numerar din partea Uniunii sunt validate și recunoscute atunci când sunt plătite întreprinderii comune Clean H2 la începerea implementării proiectelor, în timp ce contribuțiile în natură ale membrilor sunt recunoscute abia după validarea costurilor suportate și declarate pentru implementarea proiectelor;

7. invită întreprinderea comună Clean H2 să soluționeze diferența dintre valoarea recunoscută a contribuțiilor în numerar, pe de o parte, și cea a contribuțiilor în natură, pe de altă parte, prezentând informații privind situația de la sfârșitul exercițiului a angajamentelor juridice ale membrilor întreprinderii comune Clean H2 sub forma contractelor și a acordurilor de grant semnate;

8. salută faptul că, în ceea ce privește punerea în aplicare a celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare, întreprinderea comună Clean H2 a atins obiectivele privind contribuțiile membrilor;

9. constată că, până la sfârșitul exercițiului 2022, întreprinderea comună Clean H2 angajase o sumă de 425,8 milioane EUR (95 %) din contribuția maximă operațională a UE, în valoare de 450 de milioane EUR, pentru acorduri de grant semnate în cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare; constată că, din această sumă angajată, mai rămâneau de plătit în 2023 aproximativ 3 milioane EUR (0,7 %) pentru închiderea ultimului proiect în curs din cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare; constată, în plus, că, până la sfârșitul anului 2022, membrii privați declaraseră contribuții în natură la nivelul obiectivului minim de 450 de milioane EUR, contribuții pe care întreprinderea comună Clean H2 le validase în integralitate;

10. constată că, în ceea ce privește programul Orizont 2020, nivelul scăzut al contribuțiilor în natură validate ale membrilor privați pentru activitățile operaționale, și anume de 51,7 milioane EUR (2021: 38,6 milioane EUR), se explică prin faptul că întreprinderea comună Clean H2 le certifică mai târziu, atunci când plățile finale pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 sunt efectuate și trebuie prezentate certificatele referitoare la situațiile financiare;

11. constată, pe baza raportului Curții, că angajamentele juridice ale membrilor se află la nivelul obiectivelor lor în materie de contribuții;

12. ia act de faptul că, în ceea ce privește realizările întreprinderii comune Clean H2 pentru programul Orizont 2020 privind acordurile de grant și contractele semnate, la sfârșitul exercițiului 2022 întreprinderea comună Clean H2 angajase integral contribuția operațională maximă din partea Uniunii în valoare de 646 de milioane EUR pentru acordurile de grant și contractele semnate în cadrul programului respectiv; constată, în plus, că, din suma angajată, mai rămân de plătit aproximativ 88,5 milioane EUR (13,7 %) în următoarele exerciții pentru proiecte și contracte nefinalizate încă;

13. constată, în plus, că membrii privați își asumaseră angajamente juridice de a furniza contribuții în natură la activitățile operaționale ale întreprinderii comune Clean H2 în valoare de 190,5 milioane EUR și contribuții în natură la activități suplimentare în valoare de 1 039 de milioane EUR, ceea ce reprezintă 340,6 % din obiectivul minim de 361 de milioane EUR; observă că, la sfârșitul exercițiului 2022, aceste sume angajate erau raportate integral;

14. observă că, pentru activitățile din cadrul programului Orizont 2020, întreprinderea comună Clean H2 nu a primit credite de angajament operaționale noi, întrucât ultima sa cerere de propuneri fusese finalizată înainte de sfârșitul lui 2020;

15. constată din raportul Curții că execuția plății operaționale din bugetul 2022 pentru activitățile din cadrul programului Orizont 2020 a scăzut (81 % pentru 2022, față de 88 % pentru 2021), deoarece beneficiarii s-au confruntat cu costuri tot mai mari și probleme de livrare în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19 și a războiului de agresiune împotriva Ucrainei și că, în consecință, durata majorității proiectelor aferente programului Orizont 2020 a trebuit să fie prelungită, iar plățile finale au trebuit amânate pentru 2023;

16. constată că, în ceea ce privește programul Orizont Europa, în 2022 Comisia a adus contribuții în numerar în valoare de 80 de milioane EUR, din care întreprinderea comună Clean H2 a utilizat 47 de milioane EUR (59 %) pentru plăți de prefinanțare legate de primele acorduri de grant încheiate în cadrul programului Orizont Europa;

17. ia act de faptul că întreprinderea comună Clean H2 a lansat prima cerere de propuneri privind hidrogenul în cadrul programului Orizont Europa, cu o valoare totală de 300 milioane EUR; observă că evaluarea cererii de propuneri din 2022 a dus la retragerea a patru teme pentru care nu fuseseră prezentate propuneri adecvate ([7]); constată că întreprinderea comună Clean H2 a transferat bugetul de plăți neutilizat, în valoare de 33 de milioane EUR, către exercițiul 2023, pentru plata prefinanțărilor aferente noilor acorduri de grant, care urmau să fie semnate la începutul anului 2023;

18. constată din raportul Curții că, la sfârșitul exercițiului 2022, ratele de execuție a bugetului administrativ (titlul 2) erau scăzute: 62 % pentru creditele de angajament și 51 % pentru creditele de plată; observă că întreprinderea comună Clean H2 a explicat că această situație a fost cauzată de suspendarea plăților legate de organizarea evenimentului Săptămâna hidrogenului, de amânarea procedurii de achiziții pentru renovarea clădirii de birouri și de încheierea cu întârziere a unui contract-cadru important de servicii;

Achizițiile publice și personalul

19. constată, pe baza Raportului anual de activitate consolidat, că, în 2022, în continuarea practicii întreprinderii comune Clean H2 din ultimii ani, gestionarea licitațiilor și a contractelor a inclus proceduri interinstituționale de achiziții lansate de Comisie sau de alte organisme ale UE și contractele-cadru multianuale rezultate; ia act și de faptul că întreprinderea comună Clean H2 cooperează și cu alte întreprinderi comune pentru necesitățile în materie de licitații pentru a reduce la minimum efortul administrativ;

20. ia act de faptul că întreprinderea comună Clean H2 a utilizat intensiv modulele eTendering, eNotices și eSubmission și a început procesul de integrare a instrumentului de gestionare a achizițiilor publice (PPMT), care va fi operațional în 2023;

21. ia act de faptul că echipa de personal statutar a întreprinderii comune Clean H2 este formată din 29 de posturi (27 de agenți temporari și 2 agenți contractuali); constată, în plus, că resursele de personal includ doi experți naționali detașați;

22. constată, pe baza Raportului anual de activitate consolidat, că dimensiunea digitalizată a locului de muncă pentru fiecare membru al personalului este modernizată în mod periodic: personalului întreprinderii comune Clean H2 i s-a asigurat accesul adecvat la setul complet de cereri ale Comisiei pentru gestionarea granturilor; implementarea reînnoirii hardware-ului a fost executată conform planificării, împreună cu reînnoirea necesară a licențelor pentru aplicații esențiale precum Slido, Webex, Business Object, Adobe sau Telefonia mobilă, permițând fiecărui membru al personalului mai multă flexibilitate în cadrul noului sistem de muncă la distanță;

23. ia act de faptul că, în conformitate cu Statutul funcționarilor Uniunii Europene și Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii, prevăzute în Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului ([8]) și în ghidul pentru întreprinderea comună Clean H2, comitetul pentru personal ar trebui să desemneze cel puțin un membru în comitetul de selecție pentru procedurile de recrutare externă; ia act de constatarea Curții potrivit căreia comitetul de selecție pentru procedura de recrutare auditată nu a inclus un membru desemnat de comitetul pentru personal și că întreprinderea comună Clean H2 nu a putut înființa un comitet pentru personal, în pofida lansării mai multor cereri de exprimare a interesului în rândul personalului său;

Sisteme de gestionare și control

24. ia act de faptul că, în ceea ce privește cheltuielile aferente celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare, întreprinderea comună Clean H2 a efectuat audituri *ex post*, iar Serviciul comun de audit al Direcției Generale Cercetare și Inovare din cadrul Comisiei a fost responsabil de auditurile *ex post* privind cheltuielile aferente programelor Orizont 2020 și Orizont Europa; constată și că, în ceea ce privește cheltuielile finale din cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare efectuate în 2022, întreprinderea comună Clean H2 nu a efectuat audituri *ex post* din cauza sumelor nesemnificative și că, în consecință, a publicat, ca rate finale de eroare pentru cheltuielile aferente celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare, rata de eroare reprezentativă de 2,0 % și rata de eroare reziduală de 1,1 % pe care a atins-o la sfârșitul exercițiului 2021;

25. constată că, în ceea ce privește cheltuielile întreprinderii comune Clean H2 aferente programului Orizont 2020 (plăți validate și închise și plăți finale), întreprinderea comună a raportat o rată de eroare reprezentativă de 2,9 % și o rată de eroare reziduală de 0,9 % ([9]); constată, în plus, că, în ceea ce privește programul Orizont Europa, nu au fost încă efectuate audituri *ex post*, deoarece primele plăți intermediare sunt preconizate abia în 2024;

([7]) Potrivit clarificării furnizate de întreprinderea comună, „retragerea temelor" trebuie înțeleasă ca „nicio temă nu a făcut obiectul vreunei candidaturi/propuneri câștigătoare".
([8]) JO L 56, 4.3.1968, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj.
([9]) Raportul anual de activitate consolidat pe 2022 al întreprinderii comune Clean H2, capitolul 4.1.1.1.

26. constată că, pentru a evalua controalele plăților operaționale efectuate de întreprinderea comună Clean H2, Curtea a supus auditului, la nivelul beneficiarilor finali ([10]), plăți selectate aleatoriu efectuate în 2022 în cadrul programului Orizont 2020; ia act de faptul că, într-un caz, Curtea a identificat și a cuantificat o eroare gravă rezultată din costurile cu personalul, deoarece beneficiarul declarase ore lucrate în perioade de concediu și inclusese costuri suplimentare neeligibile cu remunerarea în costurile declarate, iar pentru un alt caz, Curtea a identificat și a cuantificat o eroare gravă rezultată din costurile declarate pentru echipamente, pe care beneficiarul nu le-a utilizat în perioada de raportare, precum și din costurile cu personalul calculate incorect;

27. salută faptul că, la sfârșitul anului 2022, întreprinderea comună Clean H2 dezvoltase și pusese în aplicare, pentru controalele *ex ante*, o abordare completă bazată pe analiza riscurilor, în conformitate cu orientările Serviciului comun de audit al Comisie, având în vedere circumstanțele de risc specifice întreprinderii comune Clean H2; constată că, în acest scop, întreprinderea comună Clean H2 a reușit să identifice criteriile de risc cele mai relevante și a conceput, în funcție de acestea, o abordare de monitorizare bazată pe analiza riscurilor;

28. observă că o astfel de abordare i-a permis întreprinderii comune Clean H2 să evalueze nivelul de risc al fiecărui proiect și al fiecărui beneficiar în cursul principalelor etape ale implementării proiectului, cum ar fi elaborarea acordului de grant, modificarea acestuia, raportarea și plata; constată, în acest sens, că întreprinderea comună Clean H2 a elaborat ghiduri interne pentru analiza riscurilor și și-a format și îndrumat personalul cu privire la aplicarea corespunzătoare și consecventă a acestei abordări;

29. salută faptul că întreprinderea comună Clean H2 a elaborat o abordare bazată pe analiza riscurilor pentru auditul *ex post* cu scopul de a reduce rata de eroare detectată de acest tip de audit prin consolidarea „efectului de curățare” al auditurilor *ex post*;

30. constată din raportul Curții că întreprinderea comună Clean H2 a elaborat o abordare personalizată bazată pe analiza riscurilor cu scopul de a consolida asigurarea pe care o obține pe baza controalelor *ex ante* și a auditurilor *ex post*: la începutul anului 2022, întreprinderea comună Clean H2 a analizat întreaga populație a beneficiarilor săi din cadrul programului Orizont 2020 și a identificat beneficiarii cu cel mai ridicat grad de risc în vederea efectuării de audituri *ex post* bazate pe analiza riscurilor; observă că beneficiarii cu cel mai mare grad de risc erau beneficiarii importanți în cazul cărora cuantumul cumulat al contribuțiilor din partea întreprinderii comune Clean H2 pentru ansamblul proiectelor din cadrul programului Orizont 2020 gestionate de întreprinderea comună Clean H2 era mai mare de 1 milion EUR, care nu fuseseră niciodată auditați *ex post* și care aveau un profil de risc corespunzător statutului de IMM sau de nou-venit;

31. observă că restul beneficiarilor importanți au fost invitați să completeze un scurt chestionar de autoevaluare, axat pe cele mai frecvente erori detectate la auditurile *ex post* din trecut, cum ar fi complexitatea opțiunii alese în materie de costuri cu personalul, nivel semnificativ de subcontractare, achizițiile de active, livrările interne, metoda de raportare a costurilor și punerea în aplicare a acțiunilor corective în urma rezultatelor auditurilor *ex post* anterioare; ia act de faptul că, pe baza răspunsurilor, întreprinderea comună Clean H2 a identificat principalii beneficiari cu un risc ridicat pentru controlul *ex ante*, a organizat seminare online financiare cu aceștia, axate pe caracteristicile esențiale ale unei declarații corecte de costuri cu elemente de cost importante; observă, în plus, că rezultatele seminarelor online au fost utilizate de responsabilii de proiect și de responsabilii financiari ai întreprinderii comune Clean H2 pentru a îmbunătăți eficacitatea controalelor sale *ex ante* privind viitoarele declarații de costuri care urmau să fie prezentate de acești beneficiari importanți (etapa efectuării plăților);

32. apreciază faptul că întreprinderea comună Clean H2 a elaborat o abordare bazată pe analiza riscurilor a auditului *ex post*, cu scopul de a reduce rata de eroare detectată de acest tip de audit printr-un eșantion mai bine direcționat, pentru a detecta beneficiarii cei mai predispuși la erori și, astfel, pentru a consolida efectul de curățare al auditurilor lor *ex post*; consideră că aceasta este o schimbare pozitivă importantă în abordarea auditului *ex post*, întrucât cadrul de control intern al Comisiei pentru granturile din cadrul programului Orizont Europa nu permite stabilirea unor eșantioane reprezentative specifice ale întreprinderii comune și, prin urmare, calcularea unor rate de eroare reprezentative și reziduale specifice pentru întreprinderile comune;

33. observă că Curtea a constatat că întreprinderile comune au o abordare bine dezvoltată bazată pe analiza riscurilor pentru auditul *ex post* și o rată de eroare reziduală sub media înregistrată de întreprinderile comune dacă nu ar fi dispus de o astfel de abordare, grație identificării sistematice și a auditului sistematic al beneficiarilor cu cel mai mare grad de risc;

([10]) La operațiunile de plată în contul granturilor testate la beneficiari, pragul de raportare pentru erorile cuantificabile este de 1 % din costurile auditate.

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

34. ia act de faptul că observațiile din rapoartele anuale specifice ale întreprinderii comune Clean H2 sunt, în realitate, „recomandări fără termene” ale Curții; constată că CCE dă curs anual acestor observații, evaluând statutul lor ca fiind „deschise” sau „închise”;

35. observă că, pentru întreprinderea comună Clean H2, toate observațiile din anii anteriori au fost închise grație acțiunilor corective luate de aceasta în cursul exercițiului 2022.